

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle pienten eläkkeiden korottamista koskeviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle pienten eläkkeiden korottamista koskeviksi laeiksi (HE 43/2019 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hallitussihteeri Hanna Tossavainen, sosiaali- ja terveysministeriö
- päämatemaatikko Tapio Isolankila, Kansaneläkelaitos
- vanhusasiamies Irene Vuorisalo, Eläkeliiitto ry edustaan Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry:tä
- kehityspäällikkö Sonja Lilius, Maatalousyrittäjien eläkelaitos
- erityisasiantuntija Tarja Pajunen, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Kansaneläkelaitos

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kansaneläkelakia, takuueläkkeestä annettua lakia, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annettua lakia, eläkkeensaajan asumistuesta annettua lakia, maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annettua lakia ja maatalousyrittäjien luopumistuesta annettua lakia. Pieniä verorahoitteisia eläkkeitä korotettaisiin siten, että kansaneläkkeen täyttä määrää korotettaisiin noin 34 eurolla kuukaudessa ja takuueläkkeen täyttä määrää 50 eurolla kuukaudessa. Eläkkeensaajan asumistuen lisäomavastuun rajaa ja lisäomavastuun kerrointa ehdotetaan muutettavaksi siten, että esityksen mukainen eläketulon muutos ei juurikaan vaikuttaisi eläkkeensaajan asumistukeen ja siten vähentäisi eläkkeensaajan käytettävissä olevien tulojen nousua. Lisäksi ehdotetaan maatalousyrittäjän luopumistukien täydennysosien muuttamista kansaneläkkeen määrään ehdotettavaa muutosta vastaavasti.

Esitys liittyy valtion vuoden 2020 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Valiokunnan mietintö StVM 4/2019 vp

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta pitää myönteisenä, että pienimpien eläketulojen varassa elävien toimeentuloa parannetaan kansaneläkettä ja takuueläkettä korottamalla. Takuueläkettä on korotettu aikaisemmin kolmella eri tasokorotuksella vuosina 2017—2019 yhteensä noin 47 eurolla. Kansaneläkettä on viimeksi korotettu 20 euron suuruisella tasokorotuksella vuoden 2008 alusta voimaan tullessa lailla.

Nyt ehdotettu kansaneläkkeen noin 34 euron ja takuueläkkeen 50 euron korotus kohdistuu noin 609 000 eläkkeensaajaan, joiden kokonaiseläke on alle 1 200—1 300 euroa kuukaudessa. Takuueläkkeen ja kansaneläkkeen saajien määrän arvioidaan lisääntyvän korotusten johdosta noin 20 000 henkilöllä, jonka jälkeen takuueläkkeen saajia on noin 116 000 henkilöä ja kansaneläkkeen saajia noin 220 000 henkilöä. Julkisen talouden menojen arvioidaan lisääntyvän esityksessä ehdotettujen muutosten johdosta noin 183 miljoonalla eurolla, kun myös eläkkeiden korotuksesta aiheutuva verotuottojen kasvu otetaan huomioon.

Kansaneläkkeen korottaminen ehdotuksen mukaisesti noin 34 eurolla nostaa kansaneläkkeen täyden määrän yksinasuvalla 662,86 euroon kuukaudessa ja parisuhteessa asuvalla 591,79 euroon kuukaudessa vuonna 2020. Kansaneläkkeen määrä pienenee työeläketulojen kasvaessa siten, että kansaneläkettä ei jää maksuun yksin asuvalle työeläkkeen ollessa noin 1 368 euroa kuukaudessa ja parisuhteessa asuvalle työeläkkeen ollessa noin 1 226 euroa kuukaudessa. Kokonaiseläkkeen ollessa noin 1 000 euroa kuukaudessa nettokorotus on noin 19 euroa kuukaudessa. Takuueläkkeen korottaminen 50 eurolla nostaa takuueläkkeen täyden määrän 834,52 euroon kuukaudessa vuonna 2020. Takuueläkettä saavilla nettoeläkkeen korotus on noin 47—50 euroa kuukaudessa. Takuueläkettä maksetaan, jos muiden eläketulojen määrä on alle 827 euroa kuukaudessa vuonna 2020. Ehdotetut korotukset pitävät sisällään myös vuoden 2020 indeksikorotuksen. Korotukset ovat pienempiä, jos eläkkeensaajan kansaneläke on suhteutettu Suomessa asuttuun aikaan tai jos eläke maksetaan varhennettuna.

Kansaneläkkeen tasokorotus korottaa ylimääräisen rintamalisän määrää, koska sen määrä laskeaan kansaneläkkeen määrän perusteella, sekä sotilasavustuslain täyden perusavustuksen määrää, joka on sidottu kansaneläkkeen täyteen määrään. Takuueläkkeen korotus nostaa työkyvyttömyyseläkkeen lepäämäänjättämisen minimiansaintarajaa, mikä mahdollistaa hieman nykyistä suuremman lisäansion työkyvyttömyyseläkkeen rinnalle. Takuueläkkeen korotus parantaa myös vaikeaan työmarkkina-asemaan joutuneiden ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien asemaa, koska eläketukilain mukaisen eläketuen määrä on sidottu takuueläkkeen määrään.

Esityksessä ehdotetaan myös nuorten kuntoutusrahan ja ammatillisessa kuntoutuksessa olevan kuntoutusrahan vähimmäismäärän nostamista takuueläkettä vastaavasti, mikä on valiokunnan näkemyksen mukaan tarpeellista osatyökykyisten nuorten ja työelämään kiinnittymättömien osatyökykyisten aikuisten ammatilliseen kuntoutukseen hakeutumisen edistämiseksi työkyvyttömyyseläkkeelle hakeutumisen sijaan. Valiokunta pitää myös tarkoituksenmukaisena ehdotusta maatalousyrittäjän luopumistukien täydennysosien määrien muuttamisesta kansaneläkkeen mää-

Valiokunnan mietintö StVM 4/2019 vp

rään ehdotettua muutosta vastaavasti. Maatalouden harjoittamisesta luopumisesta annetun lain muuttamista koskevan 5. lakiehdotuksen ja maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain muuttamista koskevan 6. lakiehdotuksen voimaantulosäännöksiin valiokunta ehdottaa teknisluonteista korjausta.

Valiokunta pitää hyvänä, että eläkkeensaajan asumistuen lisäomavastuurajaa ja lisäomavastuun kerrointa muutetaan esityksen mukaan siten, että eläketulon muutos ei juurikaan vaikuta eläkkeensaajan asumistukeen eikä siten vähennä käytettävissä olevien tulojen nousua. Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että osa eläkkeensaajista saa yleistä asumistukea ja yleistä asumistukea saavilla noin 6 000 eläkkeensaajaruokakunnalla asumistuki voi laskea 0—17 euroa kuukaudessa, jolloin eläkkeen korotus ei nosta heidän kohdallaan käytettävissä olevia tuloja täysimääräisesti.

Ehdotetut korotukset parantavat kaikista pienituloisimpien eläkkeensaajien toimeentuloa ja laskevat hieman pienituloisuusastetta. Myös eläkkeensaajien toimeentulotuen tarve vähenee. Perustoimeentulotuen menojen arvioidaan alenevan korotusten johdosta noin 5,3 miljoonalla eurolla vuonna 2020. Valiokunnan näkemyksen mukaan viimesijaisen toimeentulotuen tarpeen ja toimeentulokiriippuvuuden vähentäminen ensisijaisia etuuksia korottamalla on tarkoituksenmukaista sekä tuensaajien että sosiaaliturvajärjestelmän kokonaisuuden kannalta.

Kansaneläkkeen ja takuueläkkeen korotus nostaa vähimmäiseläkkeen määrää suhteessa pieniin työeläkkeisiin. Valiokunta pitää eläkejärjestelmän kokonaisuuden ja järjestelmän kannustavuuden kannalta tarpeellisenä, että hallitusohjelman mukaisesti käynnistetään kolmikantainen selvitys siitä, miten työeläkejärjestelmän sisällä voitaisiin parantaa pienimmillä työeläkkeillä olevien asemaa.

Lisäksi valiokunta korostaa, että eläkkeensaajan toimeentuloon vaikuttavat tulojen lisäksi myös eläkkeensaajan menot ja varallisuus. Erityisesti asumisen ja sairastamisen menot aiheuttavat monelle eläkkeensaajalle toimeentulovaikeuksia, mikä näkyy myös eläkkeensaajien ulosotoissa. Valiokunta toteaa, että voimassa oleva sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettu laki antaa kunnalle mahdollisuuden kohtuullistaa asiakasmaksuja, mutta pitää tärkeänä, että asiakasmaksulainsäädännön uudistusta jatketaan pikaisesti. Hallitusohjelman mukaan uudistuksen tavoitteena on hoidon esteiden poistaminen ja terveyden tasa-arvon lisääminen muun muassa maksuttomuutta laajentamalla ja kohtuullistamalla maksuja. Valiokunta pitää myös hyvänä, että hallitusohjelman mukaisesti selvitetään edellytykset ottaa kotitalousvähennyksen rinnalle käyttöön tukijärjestelmä, jossa kotitalousvähennyksen kaltaisesta edusta voisivat hyötyä myös pienituloisimmat.

Eläkeläisköyhyyden vähentäminen edellyttää kokonaisvaltaisia ja tutkittuun tietoon perustuvia toimenpiteitä. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että olemassa oleva tieto eläkeläisköyhyydestä on osin hajanaista, ja pitää tarpeellisenä kattavan ja systemaattisen tutkimuksen tekemistä eläkeläisköyhyyden luonteesta ja syistä.

Valiokunnan mietintö StVM 4/2019 vp

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 43/2019 vp sisältyvät 1.—4. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 43/2019 vp sisältyvät 5. ja 6. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

kansaneläkelain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansaneläkelain (568/2007) 19 §, sellaisena kuin se on laissa 1151/2007, seuraavasti:

19 §

Kansaneläkkeen määrä

Täysimääräinen kansaneläke on 528,50 euroa kuukaudessa. Jos eläkkeensaaja on avio- tai avoliitossa, määrä on 471,84 euroa kuukaudessa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Tämän lain voimaan tullessa maksussa oleva kansaneläke muutetaan tämän lain mukaiseksi 1 päivästä tammikuuta 2020 ilman hakemusta. Kansaneläkelaitos antaa muutoksesta päätöksen eläkkeensaajan pyynnöstä.

2.

Laki

takuueläkkeestä annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan takuueläkkeestä annetun lain (703/2010) 8 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1320/2018, seuraavasti:

8 §

Takuueläkkeen määrä

Täysimääräinen takuueläke on 665,37 euroa kuukaudessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

Tämän lain voimaan tullessa maksussa oleva takuueläke muutetaan tämän lain mukaiseksi 1 päivästä tammikuuta 2020 ilman hakemusta. Tällöin takuueläkkeestä vähennetään kansaneläkkeen määrä kansaneläkelain 19 §:n muuttamisesta annetun lain (/2019) mukaisesti korotettuna ja luopumistuen täydennysosan määrä maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain 31 §:n muuttamisesta annetun lain (/2019) ja maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain 19 §:n muuttamisesta annetun lain (/2019) mukaisesti korotettuna. Tämän lain mukaiseen takuueläkkeen muuttamiseen ei sovelleta takuueläkkeestä annetun lain 10 §:ää, jos kysymys on pelkästään kansaneläkkeen määrän muuttumisesta kansaneläkelain 19 §:n muuttamisesta annetun lain mukaisesti tai luopumistuen täydennysosan määrän muuttumisesta maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain 31 §:n muuttamisesta annetun lain tai maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain 19 §:n muuttamisesta annetun lain mukaisesti. Kansaneläkelaitos antaa muutoksesta päätöksen eläkkeensaajan pyynnöstä.

3.

Laki

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) 35 §, sellaisena kuin se on laissa 1321/2018, seuraavasti:

35 §

Ammatillisessa kuntoutuksessa olevan ja nuoren kuntoutusrahan vähimmäismäärä

Kuntoutuksen toteutumisen turvaamiseksi ammatillisessa kuntoutuksessa olevan kuntoutusrahan ja nuoren kuntoutusrahan vähimmäismäärä on 30,71 euroa arkipäivältä, jollei kuntoutujalla muiden tämän lain säännösten nojalla ole oikeus määrältään tätä suurempaan kuntoutusrahaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

4.

Laki

eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 11 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 939/2014, seuraavasti:

11 §

Asumismenojen omavastuuosuus

Asumismenojen omavastuuosuus muodostuu perusomavastuusta ja lisäomavastuusta.

Valiokunnan mietintö StVM 4/2019 vp

Perusomavastuu on 491,51 euroa vuodessa.

Lisäomavastuu on 41,3 prosenttia siitä vuositulon osasta, joka ylittää 7 415 euroa. Avio- tai avoliitossa olevan henkilön lisäomavastuu on 41,3 prosenttia siitä puolisoiden yhteenlasketun vuositulon osasta, joka:

- 1) ylittää 10 637 euroa, jos toisella puolisoilla ei ole oikeutta eläkkeensaajan asumistukeen; tai
- 2) ylittää 12 106 euroa, jos molemmilla puolisoilla on oikeus eläkkeensaajan asumistukeen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Eläkkeensaajan asumistuki tarkistetaan tämä lain mukaiseksi tämän lain voimaantulon jälkeen seuraavan eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain mukaisen tarkistuksen yhteydessä.

5.

Laki

maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006) 31 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1293/2007, uusi 5 momentti, seuraavasti:

31 §

Luopumistuen täydennysosa

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, muutetaan luopumistuen täydennysosaa 1 päivänä tammikuuta 2020 saavan tai siihen oikeutetun henkilön täydennysosan määrä mainitusta ajankohdasta lukien kansaneläkelain 19 §:n mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Tämän lain voimaan tullessa luopumistuen täydennysosa muutetaan tämän lain mukaiseksi 1 päivästä tammikuuta 2020 ilman hakemusta. Maatalousyrittäjien eläkelaitos antaa muutoksesta päätöksen **luopumistuen täydennysosaan oikeutetun** pyynnöstä. Täydennysosaa ei muuttamisen yhteydessä tarkisteta.

6.

Laki

maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) 19 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1162/2007, seuraavasti:

19 §

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, muutetaan luopumistuen täydennysosaa 1 päivänä tammikuuta 2020 saavan henkilön täydennysosa mainitusta ajankohdasta lukien kansaneläkelain 19 §:n mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ____ .
Tämän lain voimaan tullessa luopumistuen täydennysosa muutetaan tämän lain mukaiseksi 1 päivästä tammikuuta 2020 ilman hakemusta. Maatalousyrittäjien eläkelaitos antaa muutoksesta päätöksen **luopumistuen täydennysosaan oikeutetun** pyynnöstä. Täydennysosaa ei muuttamisen yhteydessä tarkisteta.

Helsingissä 24.10.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anu Vehviläinen kesk
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok
jäsen Pekka Aittakumpu kesk
jäsen Anna-Kaisa Ikonen kok
jäsen Kaisa Juuso ps
jäsen Arja Juvonen ps
jäsen Noora Koponen vihr
jäsen Aki Lindén sd
jäsen Ilmari Nurminen sd (osittain)
jäsen Veronica Rehn-Kivi r
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Hanna Sarkkinen vas

Valiokunnan mietintö StVM 4/2019 vp

jäsen Heidi Viljanen sd
varajäsen Pia Kauma kok
varajäsen Piritta Rantanen sd (osittain)

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen

**Valiokunnan mietintö StVM 4/2019 vp
Vastalause 1 /kok**

VASTALAUSE 1

Perustelut

Kokoomuksen valiokuntaryhmä kannattaa pienimpien eläkkeiden korottamista, koska niillä parannetaan pientä eläkettä saavien taloudellista asemaa. On huomioitava, että eläkeläisten ostovoimaan ja käytettävissä olevan rahan määrään vaikuttavat varsinaisen eläkkeen lisäksi myös monet muut tekijät, kuten sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut, maksukaton sisältö, lääkkeet sekä ruuan ja energian hinta. Eläkeläisten perintään ohjautuneet asiakasmaksut ovat myös kasvaneet. Monet jättävät talousvaikeuksissa tarpeenmukaiset palvelut ja lääkkeet hankkimatta. On tärkeää huolehtia siitä, että jokaiselle ikäihmiselle turvataan riittävä toimeentulo. Asiakasmaksulain uudistamisen yhteydessä eläkeläisten tilanne tulee huomioida riittävän toimeentulon turvaamiseksi ja eläkeläisköyhyyden vähentämiseksi.

Kokoomuksen valiokuntaryhmä on huolissaan menolisäysten kestävästä rahoituksesta. Rahoitus perustuu vahvasti 75 prosentin työllisyysasteen saavuttamiseen. Siksi hallituksen tulee osoittaa vaikuttavat keinot työllisyysasteen nostamiseksi ja sitä kautta myös eläkekorotusten rahoittamiseksi.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hyväksytään yksi lausuma (Vastalauseen lausumaehdotus).

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus huolehtii riittävästä työllisyystoimista eläkekorotusten rahoittamiseksi.

Helsingissä 24.10.2019

Mia Laiho kok
Anna-Kaisa Ikonen kok
Pia Kauma kok

Valiokunnan mietintö StVM 4/2019 vp
Vastalause 2 /ps

VASTALAUSE 2

Perustelut

Hallituksen pyrkimykset eläkeläisköyhyyden pienentämiseksi ovat sinänsä kannatettavia, mutta nyt esitettävät toimenpiteet ovat riittämättömiä. Osalla eläkeläisistä käteen jäävä tulo ei nouse juuri lainkaan, kun eläkkeen nousua vastaava summa vähennetään kokonaan tai osittain asumistuesta tai toimeentulotuesta. Perussuomalaiset pitävät tärkeänä eläkeläisköyhyyden torjuntaa ja muistuttavat Rinteen hallitusta lupauksesta korottaa pienimpiä työeläkkeitä nettomääräisesti 100 eurolla (ns. "vappusatanen"). Toimenpiteitä lupauksen lunastamiseksi tarvitaan viivytyksettä.

Hallitusohjelmaan sisältyy kirjaus pienimpien eläkkeiden korottamisesta nettomääräisesti sadalla eurolla. Pelkästään tulotason korottaminen ei riitä eläkeläisköyhyyden poistamiseen, vaan eläkeläisten tilannetta tulisi arvioida kokonaisuutena, eli huomioida myös välttämättömien elinkustannusten nousu. Suuri osa monen eläkeläisen tuloista kuluu asumismenoihin, palvelumaksuihin, ruokaan, lääkkeisiin, liikkumiseen, energiaan sekä sairastumisen menoihin.

Kelan arvion mukaan tämän hallituksen esityksen myötä perustoimeentulotuen tarve loppuu noin 2 000 kotitaloudella ja noin 14 000 kotitaloudella tarve poistuisi vähintään yhdeltä kuukaudelta vuoden aikana. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä pitää tärkeänä, että esityksen vaikutuksia maksetun toimeentulotuen määrään seurataan. Pidämme tärkeänä myös sitä, että näiden tukien rajojen nostaminen eläkkeen korotuksen yhteydessä selvitetään, jotta eläkeläiset saisivat eläkkeen korotuksen täysimääräisinä eikä eläkkeen nousua vastaavaa summaa vain vähennetä asumistuesta tai toimeentulotuesta.

Perussuomalaiset kantaa erityisen suurta huolta eläkkeensaajien toimeentulovaikeuksista, mikä näkyy myös eläkkeensaajien ulosottojen määrässä. Luottotietoyhtiö Asiakastiedon selvityksen (1.9.2019) mukaan maksuhäiriöt ovat lisääntyneet erityisen paljon eläkeikäisillä, joiden maksuhäiriömerkinnät ovat kasvaneet vuodessa 9 prosenttia. Eetu ry:n mukaan vuonna 2018 lähes 34 500:lla yli 65-vuotiaalla oli maksuhäiriömerkintä. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä katsoo, että hallituksen tulisi laatia eläkeläisten ulosottoon joutumista ehkäisevä toimenpideohjelma.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä kantaa huolta asiakasmaksukattoihin liittyvistä ongelmista ja pitää tärkeänä, että asiakasmaksukattoihin liittyvät ongelmakohdat selvitetään ja asiakasmaksulainsäädännön uudistusta jatketaan pikaisesti. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettu laki antaa kunnalle mahdollisuuden kohtuullistaa asiakasmaksuja, mutta mahdollisuutta ei ole käytetty riittävästi. Asiantuntijakuulemisissa on noussut esiin asiakasmaksukaton seurannan haasteellisuus erityisesti ikääntyneiden henkilöiden kohdalla sekä korkeat maksukatot ja omavastuut, jotka rasittavat ikäihmisten taloutta muuta väestöä enemmän.

Rinteen hallituksen politiikan seurauksena on konkreettinen riski siitä, että eläkeläisten eriarvoistuminen kasvaa nykyisestäään. Erityisesti liikkumisen ja omakotitalossa asumisen kustannukset ovat nousemassa hallituksen ylimitoitettun ilmastopolitiikan seurauksena merkittävästi, vaikka saavutetut päästövähennykset jäävät niin vähäisiksi, ettei niillä ole kokonaiskuvassa minkäänlais-

Valiokunnan mietintö StVM 4/2019 vp
Vastalause

ta merkitystä. Rinteen hallitukselta on unohtunut alueellinen tasa-arvo sekä eläkeläisvaikutusten arviointi.

Polttoaineen hinnankorotukset ovat tasavero, joka ei huomioi veronmaksukykyä mitenkään, ja kohdistuu erityisesti syrjäseutujen asukkaisiin, joiden asiointimatkat ovat pitkät. Maamme suurimpien kaupunkien ulkopuolella oman auton käyttö on useimmille välttämätöntä, eikä pieneläkeläisillä ole varaa sähköauton hankintaan. Joukkoliikennettä ei ole, ja myös taksilla liikkuminen on taksivuudistuksen seurauksena kallistunut ja hankaloitunut, eikä Rinteen hallitus ole ryhtynyt konkreettisiin toimenpiteisiin asian korjaamiseksi hallitusohjelman asiaa koskevasta kirjauksesta huolimatta.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä katsoo, että eläkeläisköyhyys on Suomessa merkittävä yhteiskunnallinen ongelma, johon hallitus ei kiinnitä riittävää huomiota. Tilanteen korjaamiseksi tarvitaan viipymättä konkreettisia toimenpiteitä.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hyväksytään neljä lausumaa (Vastalauseen lausumaehdotukset).

Vastalauseen lausumaehdotukset

- 1. Eduskunta edellyttää, että hallitus laatii eläkeläisten ulosottojen ennaltaehkäisemiseksi erillisen toimintaohjelman.*
- 2. Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää asiakasmaksukattoihin liittyvät ongelmatkohdat ja tuo niihin liittyvät muutosesitykset.*
- 3. Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää toimeentulotuen perusosan korottamisen mahdollisuuden.*
- 4. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy pikaisiin toimenpiteisiin pientä eläkettä saavien ostovoiman vahvistamiseksi ja estää näiden verotuksen kiristymisen.*

Helsingissä 24.10.2019

Arja Juvonen ps
Kaisa Juuso ps
Minna Reijonen ps